ARCUS – ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE
A ZARIADENIE PRE SENIOROV

Skladná 4, 040 01 Košice
v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja

Výročná správa o činnosti a hospodárení zariadenia ARCUS za rok 2024

Košice máj 2025

OBSAH

1. Identifikácia poskytovateľa sociálnych služieb ….....3

2. Vízia, poslanie a hodnoty zariadenia ARCUS 6

3. Prevádzkové podmienky poskytovateľa sociálnych služieb.....7

4. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb 8

5. Prehľad sociálnych služieb vykonávaných v priebehu roka 2024.....12

6. Personálne zloženie a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb.....25

7. Financovanie sociálnych služieb.....27

8. Prevádzkový úsek.....33

9. Stravovací úsek 34

10. Strategické ciele zariadenia ARCUS 35

1. IDENTIFIKÁCIA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Názov organizácie	ARCUS – Špecializované zariadenia a zariadenie pre seniorov
Sídlo	Skladná 4, 040 01 Košice
Právna forma	Rozpočtová organizácia
Zriaďovateľ	Košický samosprávny kraj
IČO	35538562
Štatutárny zástupca	JUDr. Vojtech Hintoš – poverený
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová Ambulantná
Druhy poskytovanej sociálnej služby	1. Špecializované zariadenie (ŠZ)
	2. Zariadenie pre seniorov (ZpS)
	3.Požičiavanie pomôcok
Prijímatelia sociálnej služby	Dospelí občania so zdravotným postihnutím Seniori
Kapacita zariadenia	Celoročná pobytová forma 220 miest celkom Ambulantná forma 10 miest celkom
Kapacita (k 31.12.2021)	ŠZ: 140, ZpS: 80 Ambulantná forma v ŠZ: 10
Predmet činnosti	**odborné činnosti** – pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, fyzioterapeutická činnosť **obslužné činnosti** - ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva **ďalšie činnosti** - úschova cenných vecí, záujmová činnosť, individuálne a skupinové terapie – muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia, canisterapia, zabezpečovanie spirituálnych potrieb, tréning pamäti, validácia, reminiscenčná terapia, rozvoj pracovných zručností
Kontakty	www.arcuskosice.sk
	Tel.: + 421 55 7292491 (ústredňa) + 421 55 7292493 (riaditeľ)
	E-mail: sekretariat@arcuskosice.sk

ARCUS je špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja s poskytovaním sociálnych služieb pre seniorov, osoby vyššieho veku a pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou v regióne košického kraja.

Zariadenie ARCUS bolo zriadené 1.8.2001 Krajským úradom v Košiciach ako Domov dôchodcov s kapacitou 200 miest. Od 1.7.2002 sa stal zriaďovateľom Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Košický samosprávny kraj (KSK). Od 1.1.2013 došlo v zariadení ARCUS k ukončeniu poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb a tým aj k zmene názvu zariadenia na ARCUS - Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov. V zariadení sa poskytuje sociálna služba celoročnou pobytovou formou pre 220 prijímateľov sociálnej služby, ambulantnou formou v špecializovanom zariadení pre 10 prijímateľov sociálnej služby a ambulantnou formou požičiavanie pomôcok. Zariadenie má právnu subjektivitu a ako rozpočtová organizácia je napojené na rozpočet KSK v Košiciach.

PREDMET ČINNOSTI ORGANIZÁCIE A CIEĽOVÉ SKUPINY

Predmetom činnosti je poskytovanie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje odborné činnosti (ošetrovateľskú starostlivosť, sociálnu rehabilitáciu, sociálne poradenstvo a pod.), obslužné činnosti (ubytovanie, stravovanie, pranie a pod.) a ďalšie činnosti v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách v znení neskorších predpisov zamestnancami s požadovanou kvalifikáciou.

V špecializovanom zariadení sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe,** ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č.3 zákona a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba, vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Ambulantná forma sociálnej služby v špecializovanom zariadení vytvára podmienky na aktivizáciu človeka, počas ktorej ho zapája do tvorivých činnosti, pomáha rozvíjať motorické,

kognitívne, komunikačné, sociálne a osobnostné kompetencie. Okrem iného zabezpečuje aj záujmovú činnosť formou čítania, počúvania hudby, prechádzok po okolí, hrania spoločenských hier a iných aktivít, po ukončení ktorých sa prijímateľ tejto formy sociálnej služby vracia do známeho domáceho prostredia.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podporu pri organizovaní času, podporu pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporu rozvoja osobných záujmov, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, zabezpečuje pracovnú terapiu a záujmovú činnosť a utvára podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, vzdelávanie, výchovu, úschovu cenných vecí.
Štatutárnym orgánom zariadenia ARCUS – ŠZ a ZpS je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva Zastupiteľstvo KSK. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS hospodári s majetkom vo vlastníctve KSK, ktorý mu bol zverený na plnenie jeho činnosti. Vo vzťahu k iným právnickým a fyzickým osobám vystupuje ako správca a užívateľ tohto majetku.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS je od r. 2014 Kontaktným miestom pre ľudí s Alzheimerovou chorobou a ich rodiny a v r. 2015 bolo zaradené medzi Info body Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti. Poslaním info bodu SAS je: poskytnúť pomoc rodine, ktorá sa stará o člena s Alzheimerovou chorobou v domácom prostredí formou informačných materiálov o Alzheimerovej chorobe, distribuovať informačné letáky do rodín dotknutých Alzheimerovou chorobou, sprostredkovať užitočné rady a informácie do týchto rodín. Od roku 2018 zariadeniu ARCUS - ŠZ a ZpS bol pridelený status **Kontaktného miesta Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti**.

Zariadenie ARCUS v spolupráci s OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS Košice organizuje pravidelné stretnutia *podpornej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou*. Cieľom podpornej skupiny je okrem získavania užitočných informácií aj poskytovanie emocionálnej podpory príbuzným a opatrovateľom, vzájomná výmena skúseností a nachádzanie nových riešení problémov pri starostlivosti o človeka s Alzheimerovou chorobou.

Požičovňa zdravotníckych pomôcok – poskytuje široký sortiment zariadení, ktoré pomáhajú zlepšiť kvalitu života a podporujú samostatnosť občanom. Prekladacie chodítko slúži ako stabilná opora pri chôdzi a je ideálne pre ľudí so zníženou stabilitou. Rolátor s kolieskami a brzdami poskytuje ešte väčšiu stabilitu a umožňuje aj kráte prestávky pri chôdzi. G –aparát, známy aj ako vertikalizér, pomáha pri postavení a precvičovaní staoja, čo je dôležité pre prevenciu komplikácií z dlhodobého ležania. Elektrická polohovacia posteľ zabezpečuje

pohodlie a uľahčuje polohavanie pacienta, čo je kľúčové pri starostlivosti o dlhodobo ležiacich.WC stolička zvyšuje bezpečnosť a samostatnosť pri používaní taoalety.
V roku 2024 bolo vypožičaných 41 zdravotníckych pomôcok.

2. VÍZIA, POSLANIE A HODNOTY ZARIADENIA ARCUS

Víziou zariadenia ARCUS je poskytovať kvalitné sociálne služby v bezbariérovom zariadení podľa individuálnych potrieb a požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb s rešpektovaním ich jedinečnosti a dodržiavaním ľudských práv a základných slobôd. Vytvárať pre prijímateľov sociálnych služieb bezpečné prostredie, čo najviac približujúce sa domácemu prostrediu, v ktorom trávia každodenný život.
Poslaním zariadenia je poskytovať kvalitné sociálne služby v zmysle Zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách zamestnancami s odbornou kvalifikáciou na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd.

Hodnoty zariadenia ARCUS

- **Akceptácia** – zariadenie plne akceptuje jedinečnosť a individualitu každého prijímateľa sociálnej služby a ďalších, bez ohľadu na jeho pohlavie, rasu, farbu pleti, náboženstva, sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine,zdravotného stavu alebo iného postavenia.
- **Rovnosť** – rovnosť je jeden zo základných pilierov, ktoré určujú charakter vzťahov. Zariadenie Arcus vytvára podmienky na rešpektovanie základných ľudských práv, ktoré sú pre každého z nás rovnaké.
- **Celistvý – holistický prístup** – človek je bio-psycho-socio-spirituálna bytosť. Ku prijímateľom sociálnej služby pristupujeme ako k jedinečnej bytosti, ktorej osobnosť je formovaná biologickým, psychologickým, sociálnym a spirituálnym faktorom.
- **Úcta** – v zariadení Arcus pristupujeme k sebe navzájom s úctou a rešpektom. Slušné, milé a úctivé správanie je prejavom inteligencie a charakteru človeka.
- **Spolupráca a multidisciplinarita** – pri práci s prijímateľmi sociálnej služby a zabezpečovaní ich individuálnych potrieb spolupracuje tím zostavený z manažmentu zdravotných sestier, asistentov, opatrovateľov, fyzioterapeutov, sociálnych pracovníkov a inštruktorov sociálnej rehabilitácie, psychológa, liečebného pedagóga či nutričného terapeuta ktorý pravidelne zasadá. Spoluprácu nadväzujeme s praktickými lekármi, psychiatrom, študentmi stredných a vysokých škôl, dobrovoľníkmi, ale aj inými organizáciami na medzinárodnej úrovni.

3. PREVÁDZKOVÉ PODMIENKY POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Objekt a areál je situovaný v širšom centre mesta, v Mestskej časti Košice – Juh. Aj napriek polohe centra je prostredie v ktorom sa zariadenie nachádza tiché, mimo rušnej komunikácie a tým sú vytvorené optimálne podmienky na pokojné prostredie, na kontakt s celomestským spoločenským životom, integráciou.

Budova zariadenia je šesťpodlažná. Ubytovacia časť na 1. až 5. podlaží pozostáva z rovnej a úskokovej časti, kde sa nachádzajú dvojposteľové aj jednoposteľové izby. Na jednom poschodí je 22 izieb. Každá izba je vybavená uniformným zariadením, predsieňou, vlastným hygienickým zázemím, balkónom. V záujme adaptácie si prijímatelia sociálnej služby môžu interiér vybaviť bytovými doplnkami a elektrospotrebičmi.

Na 6. podlaží sa nachádza 18 – jednoposteľových izieb a 1 dvojlôžková izba. Izby sú nadštandardne vybavené, sú tu vstavané skrine, kuchynská linka vybavená zabudovanými elektrospotrebičmi ako chladnička, mikrovlnka, varná konvica, polohovateľná posteľ. Zariadenie nemá charakter nemocničného prostredia, spĺňa všetky podmienky poskytovania pomoci pri životne nevyhnutných dôležitých úkonov. Pocit väčšej istoty a bezpečnosti dodáva občanom aj signalizačné prepojenie s centrálnym panelom v ošetrovni na každom podlaží, ktoré je možné využiť kedykoľvek, zvlášť pri náhlych príhodách a nevoľnosti. Spoločné priestory sú riešené veľkoryso s možnosťami využitia k spoločensko – kultúrnym aktivitám jednotlivcov a skupín. Priestrannosť, svetlosť, vzdušnosť priestorov zariadenia, ako aj veľká záhrada so svojou relaxačnou funkciou, sú pozitívom pre celkovú psychoklímu prijímateľov sociálnych služieb v zariadení ARCUS.

4. ŠTRUKTÚRA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
ZARIADENIE PRE SENIOROV

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2024 starostlivosť 55 prijímateľom sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou v zariadení pre seniorov, z toho bolo 17 mužov (31 %) a 38 žien (69 %)

Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ZpS ARCUS k 31.12.2024

Vek	Počet	% z celkového počtu
40-62 rokov	0	0
63-74 rokov	9	13 %
75-79 rokov	3	6 %
80-84 rokov	15	27 %
85-89 rokov	20	36 %
nad 90 rokov	8	15 %
Spolu	**55**	**100**

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby v ZpS zariadenia ARCUS k 31.12.2024

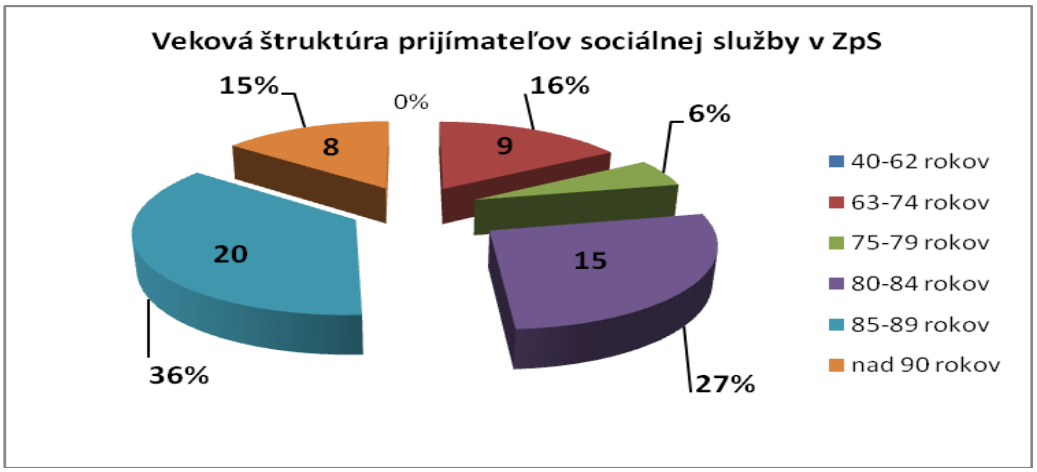

Graf č.2 Počet mužov a žien v ZpS v zariadení ARCUS k 31.12.2024

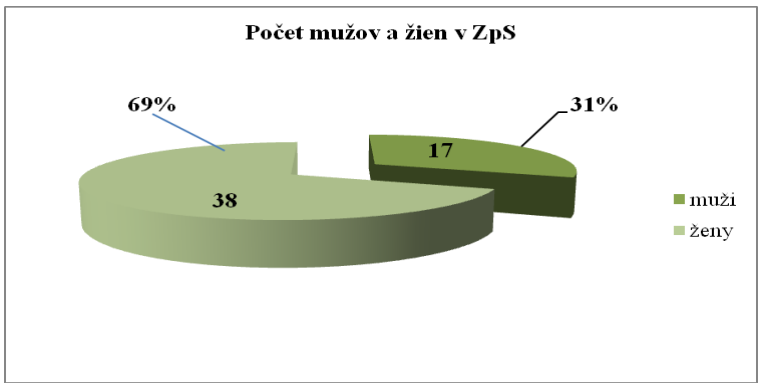

Tab. č. 2: Odkázanosť na sociálnu službu v ZpS k 31.12.2024

Stupeň odkázanosti	muži	ženy
I.	1	2
II	0	1
III.	0	0
IV.	8	26
V.	5	5
VI.	2	5

Graf č.3 Odkázanosť na sociálnu službu v ZpS k 31.12.2024

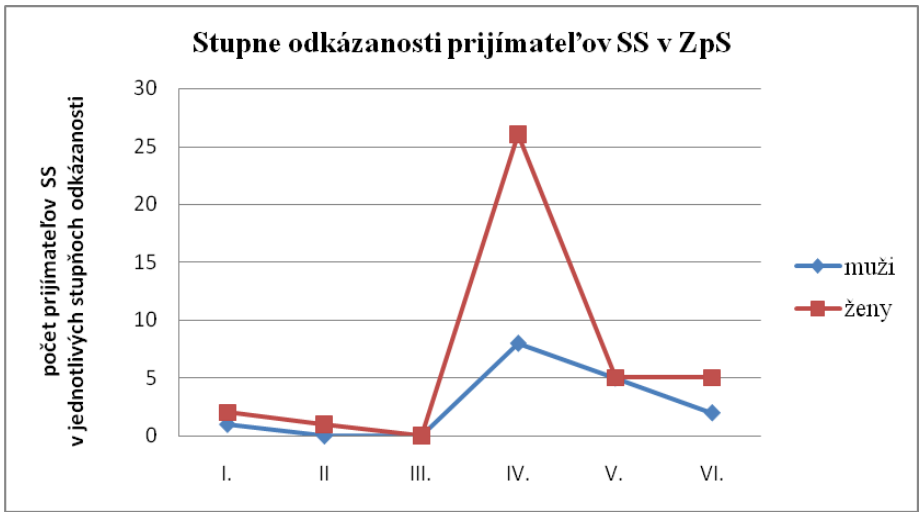

ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2024 starostlivosť 136 prijímateľom sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou v špecializovanom zariadení, z toho bolo 39 mužov (29 %) a 97 žien (71 %) a 6 prijímateľom sociálnych služieb ambulantnou formou v ŠZ.

Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ŠZ ARCUS k 31.12.2024

Vek	**Počet prijímateľov- celoročný pobyt**	**% z celkového počtu**	**Počet prijímateľov ambulantná forma ŠZ**	
40-62 rokov	3	2 %	1	17 %
63-74 rokov	28	21 %	0	0
75-79 rokov	22	16 %	2	33 %
80-84 rokov	37	27 %	3	50%
85-89 rokov	30	22 %	0	0
nad 90 rokov	16	12 %	0	0
Spolu	**136**	**100**	**6**	**100**

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby v ŠZ zariadenia ARCUS k 31.12.2024

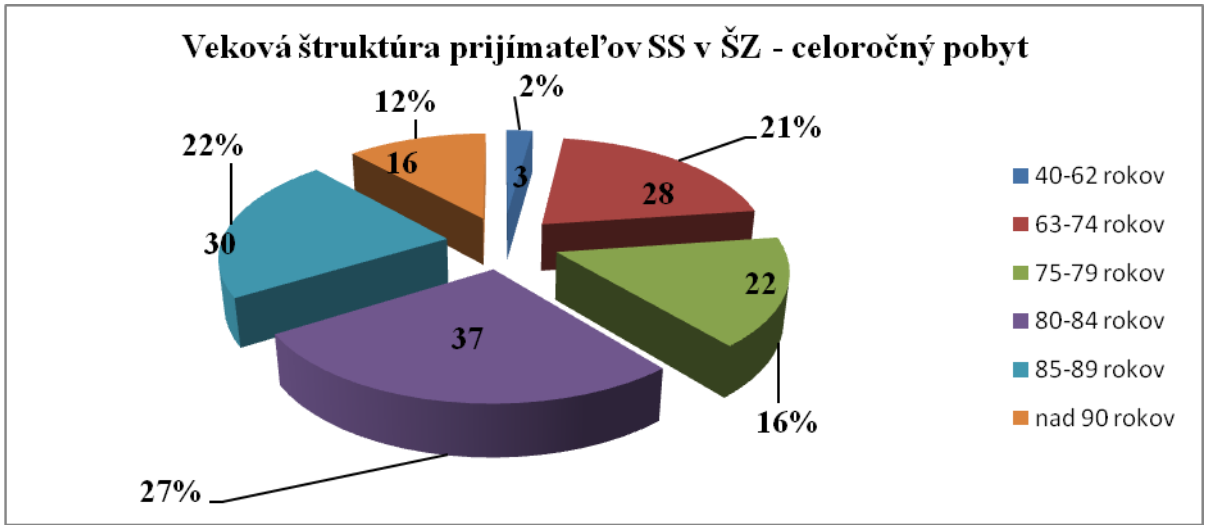

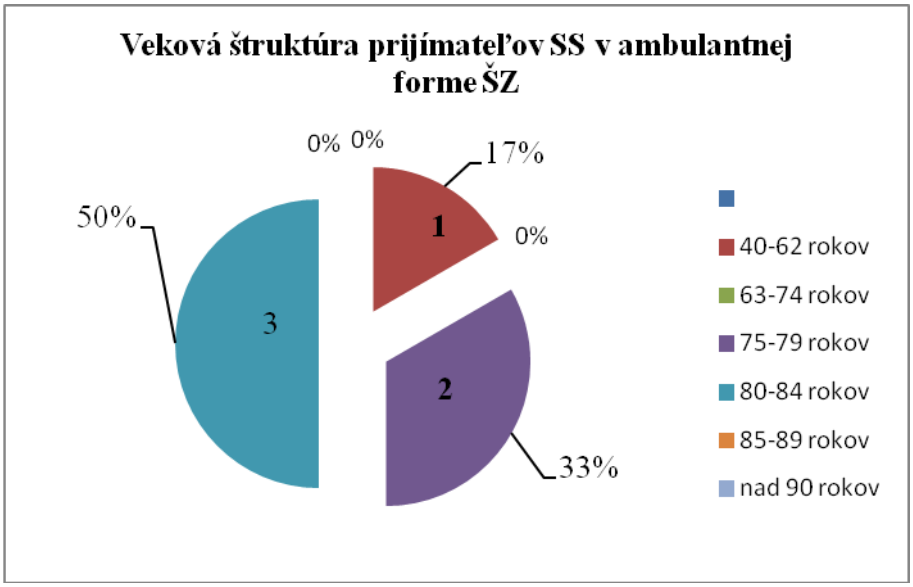

Graf č.2 Počet mužov a žien ŠZ v zariadení ARCUS k 31.12.2024

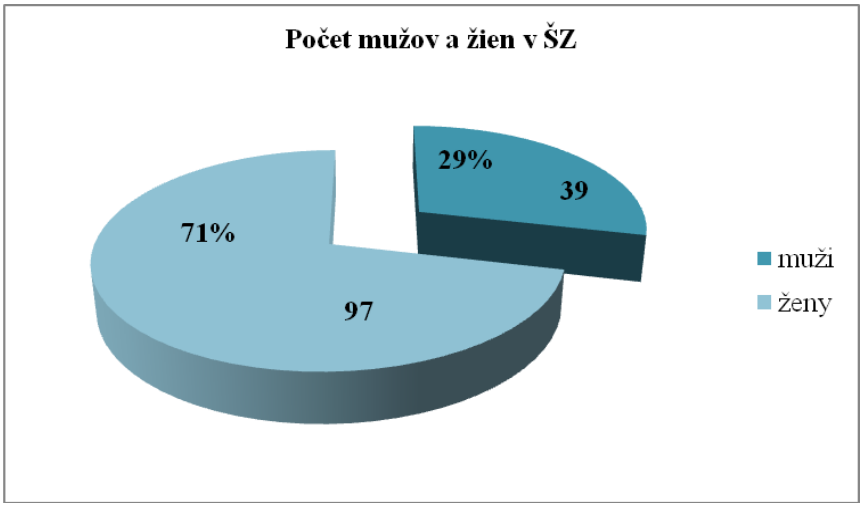

Tab. č. 2: Odkázanosť na sociálnu službu v ŠZ k 31.12.2024

Stupeň odkázanosti	celoročný pobyt		ambulantná forma	
	muži	ženy	muži	ženy
I.	0	0	0	0
II	0	0	0	0
III.	0	0	0	0
IV.	0	0	0	0
V.	23	63	2	2
VI.	14	30	0	2

Graf č.3 Odkázanosť na sociálnu službu v ŠZ k 31.12.2024

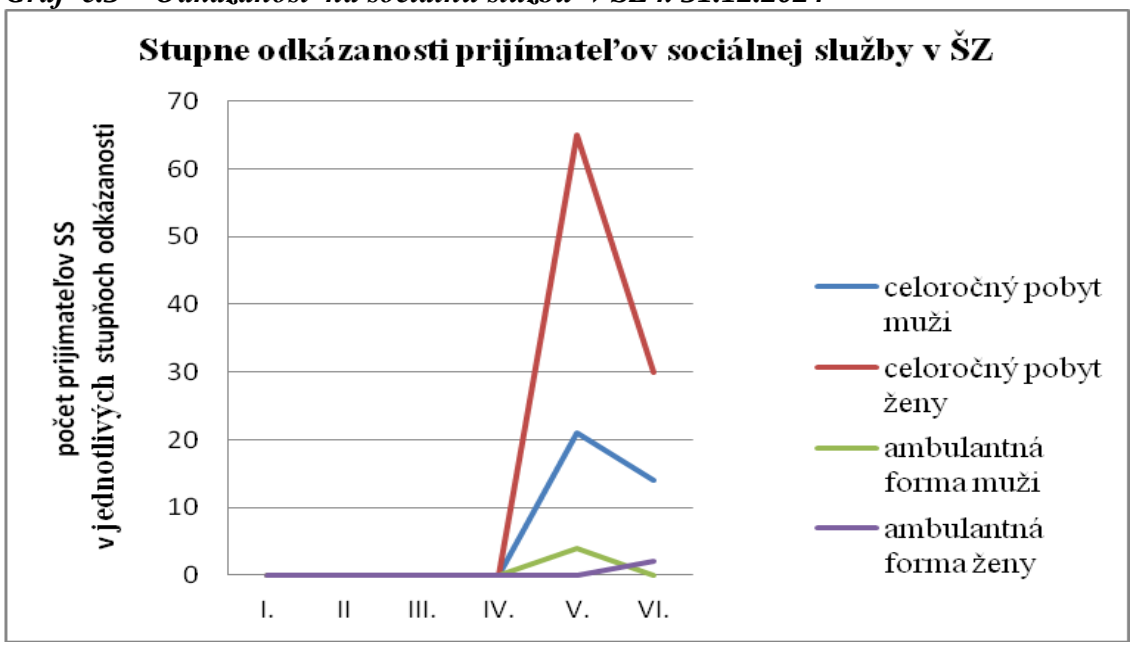

Tab.č.3: Počet prijímateľov sociálnych služieb v ŠZ podľa jednotlivých typov Dg

Typ DG/počet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
F 00 /G 30 - Alzheimerova choroba	29	51	72	86	104	111	120	138	143	93	105	115	120
G 20 / G 21 - Parkinsonova choroba	4	10	15	20	25	26	27	64	72	21	19	27	25
G 35 – Skleróza multiplex	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
F 20 - Schizofrénia	4	4	7	9	16	17	17	9	9	4	5	5	5
F 70 – Ľahká duševná zaostalosť	4	5	5	5	5	5	5	6	6	4	4	6	2
F 06 – Organický psychosyndróm	16	21	30	32	38	42	43	46	50	38	35	37	45

5. PREHĽAD SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VYKONÁVANÝCH V PRIEBEHU ROKA 2024

Poslaním zariadenia sociálnych služieb ARCUS je poskytovať kvalitné sociálne služby v zmysle Zákona č.448/2008 Z.z o sociálnych službách zamestnancami s odbornou kvalifikáciou na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd tak, aby pre prijímateľov sociálnych služieb boli vykonávané odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, rozvíjané a podporované také opatrenia, programy a postupy, ktoré by prostredníctvom podpory zdravého starnutia viedli k zlepšeniu zdravotného stavu našich seniorov, podporovali ich aktívny život a vytvárali predpoklady pre udržanie fyzických a psychických schopností podľa ich želania, možností a schopností:

- pri poskytovaní sociálnej služby zohľadňujeme návyky prijímateľov sociálnych služieb a spĺňame definované štandardy kvality sociálnych služieb,
- zapájame prijímateľov sociálnych služieb do verejného diania v zariadení, v meste a v spoločnosti,
- zaisťujeme nekonfliktné spolužitie prijímateľov sociálnych služieb a ich bezpečnosť,
- zachovávame a pestujeme kontakt s rodinou, blízkymi a komunitami,
- zvyšujeme kvalifikáciu, zlepšujeme zručnosti zamestnancov zariadenia ARCUS,
- vytvárame pracovné prostredie vylučujúce vznik možných chýb a podporujúce vzájomnú dôveru, zodpovednosť, motiváciu a partnerstvo,
- dlhodobo modernizujeme zariadenie ARCUS novým a kvalitnejším vybavením.

Cieľom poskytovania sociálnej služby **ambulantnou formou** je skvalitnenie a zlepšenie života, skvalitnenie celkovej psychosociálnej situácie seniora, jeho aktuálneho stavu, snaha o stabilizáciu a udržanie úrovne psychomotoriky, bežných denných a sebaobslužných úkonov, zamedzenie spoločenskej izolácie, poskytovanie sociálneho poradenstva aj rodine alebo inej fyzickej osobe, ktorá zabezpečuje pomoc fyzickej osobe v domácom prostredí, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS má schválenú kapacitu poskytovania sociálnej služby tohoto druhu 10 prijímateľov. Prijímateľovi je poskytovaná sociálna služba každý pracovný deň v čase od 7.00 do 16.30 hod.

Hlavným cieľom ARCUSu je „zvýšiť pripravenosť organizácie pre kvalitný výkon náročných činností a poskytovanie kvalitnejších existujúcich i nových sociálnych a ďalších služieb v súlade s trendmi pri zvyšujúcom sa počte osôb vyššieho veku so zmiešanými diagnózami a s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou“ a humanizovať prostredie zariadenia.

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZMYSLE ZÁKONA č. 448/2008 Z.z. O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV:

- **pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby**

- **ošetrovateľská činnosť v zariadení** je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci s cieľom predĺžiť a skvalitniť život klientov v zariadení ARCUS – ŠZ a ZpS. Cieľom ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti je zabezpečiť bio – psycho – sociálne potreby prijímateľom sociálnych služieb, ktorí sa nachádzajú v určitom prostredí a v určitom stave zdravia. Cieľovou skupinou je klient postihnutý chronickou alebo nevyliečiteľnou chorobou, trvalým hendikepom, vrodeným alebo získaným následkom úrazu. Takéto postihnutie môže trvať často aj celý život. Ďalej sú to seniori, ktorých zdravie najviac ohrozuje strata pamäti (demencia), chorobný smútok a skľúčenosť (depresia), nádorové ochorenia, choroby srdca a ciev, respiračné ochorenia, neschopnosť udržať moč a stolicu, pohybové ochorenia a úrazy, diabetes mellitus. Tieto ochorenia môžu byť okrem samotného procesu starnutia vyvolané rôznymi príčinami, (stres, depresia, strach, ekonomická situácia, hnev, strata domova, osamelosť) ktoré vedú k nežiaducim aktivitám. Preto cieľom činnosti zdravotného personálu je:
  - udržiavať a podporovať telesné, duševné a sociálne zdravie prijímateľov sociálnych služieb v súlade so sociálnym prostredím,
  - poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť zameranú na čo najrýchlejšie získanie sebestačnosti prijímateľa sociálnej služby,
  - zachovávať, udržiavať optimálny zdravotný stav a zlepšiť kvalitu života,
  - zabezpečiť primárne a sekundárne potreby,
  - poskytovať individuálnu ošetrovateľskú starostlivosť,
  - poskytovať ošetrovateľskú rehabilitáciu, - monitorovať a uspokojovať potreby prijímateľov sociálnych služieb súvisiacich so zmenou zdravotného stavu,
  - aktívne podporovať príbuzných pri starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby,
  - uplatňovať v starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb získané vedomosti a poznatky, v zhode s etickými princípmi a právami občanov postihnutých demenciou,
  - zmierňovať utrpenie a zabezpečiť dôstojný život.

Opatrovateľskú starostlivosť zabezpečuje najpočetnejšia časť personálu zariadenia ARCUS pod vedením vedúcej opatrovateľského úseku, ktorá riadi a organizuje prácu opatrovateľov. Ošetrovateľskú starostlivosť zabezpečuje vedúca ošetrovateľského úseku/ hlavná sestra a riadi prácu staničných sestier, zmenových sestier, zdravotných asistentov a fyzioterapeutov. Systematicky a priebežne je tento personál odborne školený inštitúciami ako Slovenská Komora sestier a pôrodných asistentek, Komora medicínsko technických pracovníkov účasťou na odborných seminároch, odbornými lektormi, lekármi, odberom odbornej literatúry a časopismi, školeniami v rámci zariadenia.

Odbornú starostlivosť o zdravotný stav našich prijímateľov sociálnej služby zabezpečujú lekári:
MUDr. J. Béreš - obvodný lekár
MUDr. K. Fabiánová - obvodný lekár
MUDr. T. Korenová - obvodný lekár

MUDr. E. Jordánová - zubár
MUDr. Petríková - psychiater
MUDr. Antol – kožný lekár

Do zariadenia prichádzajú podľa potreby aj ďalší špecialisti - gerontopsychiater, urológ, podľa potreby chirurg, ktorý ordinuje terapiu klientom s defektmi kože. Ďalšie odborné vyšetrenia sú realizované na odborných ambulanciách v zdravotníckych zariadeniach za doprovodu zdravotníckeho pracovníka.
Zariadenie ARCUS má uzatvorené zmluvy so všetkými zdravotnými poisťovňami (VZP, Dôvera, Union) o poskytovaní a úhrade ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci. Stanovená suma za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti prijímateľom sociálnej starostlivosti, ktorí spĺňajú indikačné kritéria je 12,06 € na osobu a deň. Ošetrovateľské výkony zabezpečujú sestry so špecializáciou aj v nočných pracovných zmenách. V roku 2024 bolo ošetrených 1 464 klientov. Finančné prostriedky za poskytnuté ošetrovateľské výkony boli použité hlavne na motiváciu zamestnancov formou odmien.

Liečebná rehabilitácia
Rehabilitácia je zabezpečovaná kvalifikovanými fyzioterapeutmi vo vyhradených priestoroch telocvične a miestnosti fyzioterapie. Slúži na zlepšenie kondície a tým na zvýšenie pocitu pohody a motivácie k aktívnemu prežívaniu života u mobilných klientov. U čiastočne imobilných klientov sa pravidelným cvičením udržiava svalový tonus a pôsobí ako prevencia imobilizačného syndrómu. Pre pohybové cvičenia slúži telocvičňa, ktorá je vybavená športovým náradím, rebrinami, steperom, thera trainerom, masážnym kreslom a Bradlovým chodníkom. V telocvični sa vykonávajú počas dňa u prijímateľov sociálnych služieb rehabilitačné procedúry ako:
- masáže
- posilňovanie svalov
- bicyklovanie
- podávanie parafínu
- aktívne cvičenia s prijímateľmi sociálnych služieb
- aktívno –asistované cvičenia v závesnom systéme
- špeciálne cvičenia na zlepšenie mobility a stability prijímateľov sociálnej služby.

Zariadenie disponuje miestnosťou fyzioterapie, kde sa podáva elektroliečba – laser terapia, TENS prúdy, magnetoterapia. Rehabilitácia sa vykonáva aj na lôžku (na izbe) prijímateľa sociálnych služieb, kde sa realizuje polohovanie, bazálna stimulácia, pasívne alebo aktívno-asistované cvičenia, dýchacia a cievna gymnastika, stabilizačný a balančný výcvik, nácvik sedu a stoja. Týmto zabezpečujeme pohybový a pocitový komfort príjimateľom sociálnych služieb.

Pre zabezpečovanie celkovej hygienickej starostlivosti má zariadenie ARCUS zakúpené hydromasážne výškovo nastaviteľné vane prístupné z troch strán. Zakúpením týchto technických zariadení sa snažíme o maximálny komfort a vysokú kvalitu života prijímateľov sociálnej služby žijúcich v našom zariadení.

- **pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov**

- základné sociálne poradenstvo spočíva v poskytovaní základných informácií o možnostiach riešenia problémov prijímateľov sociálnej služby a v sprostredkovaní ďalšej odbornej pomoci (psychologickej, právnej, inej). V rámci sociálneho poradenstva sú poskytované poradenské služby aj občanom mesta Košice a blízkeho okolia. Jedná sa o poskytovanie konkrétnych informácií o možnostiach poskytovania sociálnej služby v špecializovanom zariadení, zariadení pre seniorov alebo v inom zariadení v zmysle zákona 448/2008 o sociálnych službách v.z.n. Súčasťou sociálno - poradenskej činnosti je aj spolupráca s rodinnými príslušníkmi prijímateľov sociálnej služby, čo vedie k skvalitneniu poskytovaných služieb.

- špecializované sociálne poradenstvo, ide o poskytovanie konkrétnej odbornej intervencie. Hĺbkovo zisťuje príčiny vzniku, charakteru a rozsahu problémov prijímateľa sociálnej služby, poskytuje konkrétnu odbornú pomoc v situáciách vyžadujúcich si špecifickú intervenciu (napr. v prípade pomoci a pod.).

- sociálna rehabilitácia je odborná činnosť zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby. Cieľom je podporovať samostatnosť prijímateľov pri všetkých činnostiach a aktivitách. To sa realizuje nácvikom a rozvojom sociálnych zručností, posilňovaním samostatných návykov pri sebaobsluhe a pri sociálnych aktivitách (napr. samostatná orientácia v novom prostredí, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, samostatné vybavovanie jednoduchých úradných záležitostí a podobne). V neposlednom rade úlohou sociálnej rehabilitácie je socializácia prijímateľa sociálnej služby do nového sociálneho prostredia, do ktorého prichádza.

PREHĽAD AKTIVIZAČNÝCH ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH V ROKU 2024 V ZARIADENÍ ARCUS – ŠZ a ZpS

Počas roka 2024 inštruktorky sociálnej rehabilitácie a sociálne pracovníčky vykonávali denné aktivity indoorové, outdoorové a rôzne formy terapií s prijímateľmi sociálnej služby. Aktivity boli realizované individuálne alebo skupinovo v závislosti od mentálnych a fyzických schopností jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb. Podľa toho sa realizovali aktivity ako:

Individuálne a skupinové aktivizačné činnosti

Prijímateľom sociálnej služby poskytujeme sociálne služby podľa ich individuálnych potrieb, schopností a cieľov. Každý klient má vypracovaný individuálny plán. Za účelom zvyšovania kvality služieb je spracovaný systém vzdelávania zamestnancov. Našou prioritou je neustále zlepšovanie kvality života seniorov, z tohto dôvodu poskytujeme aktivizačné programy s prvkami muzikoterapie, arteterapie, biblioterapie, canisterapie, tanečno – pohybovú aktivitu, zmyslovú stimuláciu, rozvoj pracovných zručností, spoločenské hry, športové aktivity. Realizácia týchto aktivizačných činností je na báze dobrovoľnosti.

Aktivizačná činnosť s prvkami muzikoterapie
Tento druh aktivizačnej činnosti sa vykonáva s mobilnými i imobilnými klientmi, pretože to pozitívne vplýva na ich psychiku, pomáha zmierniť negatívne pocity a zážitky. Hudba poskytuje priestor otvoriť sa dôležitým vzťahom. Cez zmyslovú rovinu zjemňuje vnímanie seba i vnímanie ľudí navzájom. Hudba nás rozochvieva a pozýva, aby sme sa rozozvučali vo vzťahu k sebe a k iným ľuďom. Počúvanie príjemnej hudby má na organizmus rovnaké účinky ako smiech, rozširuje cievy a rozprúdi krv. Cieľom aktivizačnej činnosti s prvkami muzikoterapie je teda viesť prijímateľov sociálnych služieb k hlbším osobným zážitkom, k ukľudňovaniu nepokojných prijímateľov sociálnych služieb a ku komunikácii prostredníctvom hudby a spevu.

Aktivizačná činnosť s prvkami arteterapie
Arteterapia sa využíva ako cielený prostriedok na rozvoj tvorivých schopností klientov, rozvíjanie sebapoznania a ich ďalší citový vývin. Je to psychoterapeutická a psychosociálna disciplína, využívajúca k liečebným cieľom formy a prostriedky adekvátne umeleckým formám. Pracuje najmä s tvorbou a reflexiou zameranou na proces či produkt. Prvoradým cieľom nie je vytvorenie diela, ale prostredníctvom sebavyjadrenia, rozvíjania tvorivosti a schopnosti komunikovať a tým dosiahnuť odstránenie alebo zmiernenie obtiaží človeka.

Aromaterapia
Aromaterapia sa v zariadení aplikuje s mobilnými, ako i imobilnými klientmi inhalovaním vonných olejčekov. Terapia slúži na celkové uvoľnenie napätého organizmu, odbúranie stresu a načerpanie pozitívnej energie.

Rozvoj pracovných zručností
Je to odborná činnosť na osvojenie pracovných návykov fyzickej osoby pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením za účelom obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických, mentálnych a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti. Cieľom je snaha, aby prijímateľ sociálnej služby sa postupne stal samostatným a nezávislým a tým dosiahol aj vyššiu kvalitu svojho života, umožniť prijímateľovi sociálnej služby zúčastňovať sa každodenných aktivít, ktoré zvyšujú možnosť začlenenia sa a socializácie.

Pri práci sa využívajú plány činnosti s individuálnym prístupom. Možnosť zapojiť sa do práce je v týchto oblastiach :
Rozvoj pracovných zručností v záhrade :
- starostlivosť o kvetinové záhony, pestovanie ruží
- hrabanie pokosenej trávy
- zametanie chodníka
- polievanie kvetín a okrasných drevín

Rozvoj pracovných zručností ručnými prácami:
- maľovanie na sklo, maľovanie pomocou šablón
- výroba dekoratívnych predmetov z farebného papiera, krepového papiera, špajlí
- práca s voskom

Tieto aktivizačné činnosti pozitívne podporujú zdravie a pohodu prijímateľov sociálnej služby prostredníctvom zmysluplného zamestnávania sa, čo v nich udržiava pocit toho, že sú ešte stále užitoční.

Canisterapia

Canisterapia je pomocná liečba pri viacerých klinických, psychiatrických, psychopatologických a geriatrických ochoreniach, kde sa pri liečbach uplatňujú fyzické, psychosociálne a emocionálne účinky zvierat na pacienta. Ide o podpornú liečbu, pri ktorej sa využíva prirodzene kladný vzťah človeka k zvieratám. Pôsobenie na fyzické zdravie prijímateľa sociálnej služby je u canisterapie druhotné, motivuje k rehabilitácii a povzbudenie imunity prostredníctvom psychiky. Pri akejkoľvek forme canisterapie musíme psa chápať len ako prostriedok, pomocou ktorého sa liečiteľ (lekár, psychológ, rehabilitačný pracovník...) ľahšie skontaktuje so svojim klientom. Preto sa canisterapia aplikuje najmä tam, kde je ťažké nadviazať kontakt s prijímateľom sociálnej služby (pri autizme, depresii, DMO). Canisterapia je vo svete veľmi známou formou alternatívnej terapie.

Zabezpečenie spirituálnych potrieb

Na 2. podlaží zariadenia sa nachádza kaplnka, ktorá slúži veriacim prijímateľom sociálnych služieb rôzneho vierovyznania. Sväté omše sa vykonávajú podľa rozpisu pre každé vierovyznanie, ktoré sa v zariadení nachádza. Tento rozpis je umiestnený na nástenke pred kaplnkou. Podľa potreby duchovnú podporu zabezpečoval kňaz aj individuálnym prístupom.
Imobilným prijímateľom je zabezpečované počúvanie alebo sledovanie svätých omší prostredníctvom rádia alebo televízie.

Zabezpečenie fakultatívnych služieb

Všetky vyššie uvedené služby sú prijímateľom sociálnych služieb poskytované ako základné služby, ku ktorým je možné zabezpečiť aj poskytovanie fakultatívnych služieb, kam zaradzujeme pedikúru, manikúru, kadernícke, holičské služby a iné, podľa individuálnych požiadaviek klientov**.**

Alzheimerova choroba postihuje najmä ľudí vo vyššom veku, jej výskyt u ľudí starších ako 65 rokov je približne 5%, u ľudí vo veku nad 85 rokov je to už ale približne 50% populácie. Napriek tomu, že dnešné možnosti liečby vedia zmierniť príznaky ochorenia a zlepšiť kvalitu života, stále je rastúci trend podielu ľudí postihnutých týmto ochorením odkázaných na poskytovanie sociálnej služby v špecializovaných zariadeniach. Alzheimerova choroba je ochorením mozgu, ktorá je sprevádzaná úpadkom pamäti, chápania, myslenia, plánovania, reči, schopnosti učiť sa. Oberá človeka o to najcennejšie – schopnosť myslieť, orientovať sa a postarať sa sám o seba.
Na základe daných problémov vytvárame pre prijímateľov sociálnej služby program, ktorý ich aktivizuje rešpektujúc ich možnosti a schopnosti. Aktivizačný program zahŕňa aktivizáciu počas dňa, pričom je dôležitý predovšetkým stály režim dňa a vytváranie podmienok pre realizáciu jednotlivých aktivít. Prijímatelia sociálnej služby trpiaci poruchami pamäti (Alzheimerovou chorobou, demenciou) potrebujú úplne iný prístup ako iní klienti. Preto patria

k základným formám práce s týmito prijímateľmi sociálnej služby v tunajšom špecializovanom zariadení tréningy pamäte, validácia, reminiscencia.

Tréning pamäti

Pre aktívnych seniorov a seniorov s poruchami pamäti (Alzheimerova demencia, demencie) prebiehali v našom zariadení tréningy pamäti pod vedením inštruktorov sociálnej rehabilitácie. Tréning pamäti má našich seniorov presvedčiť o tom, že úbytok pamäťových schopností vo vyššom veku je možné obmedziť, ak je pamäť primerane využívaná a cvičená. Praktickými cvičeniami zameranými na pamäť sa udržiavajú a rozvíjajú rozumové dispozície, schopnosti prijímať nové vedomosti a porozumieť im, orientovať sa v zmenách. Zároveň sa posilňuje zdravé sebavedomie a udržiava sebestačnosť človeka do neskorého veku. Cieľom tréningu pamäti je vhodnými cvičeniami zameranými na posilnenie zachovaných kognitívnych (poznávacích) funkcií predísť ich zhoršeniu, naučiť ich využívať techniky ukladania údajov do pamäti (mnemotechniky) ako vhodnú kompenzáciu nedokonalosti pamäti, vytvoriť návyk na každodenné cvičenie pamäti, zvýšiť ich kvalitu života.

Obsahom tréningu pamäti sú:

- mnemotechniky - techniky ukladania informácii do pamäti
- psychomotorické cvičenia
- koncentračné cvičenia
- cvičenie pozornosti a zmyslového vnímania
- reminiscenčná terapia - práca so spomienkami
- grafomotorické úlohy
- logické úlohy
- cvičenia využívajúce dlhodobú pamäť a krátkodobú pamäť

Samotný tréning prebieha individuálne ale aj skupinovo ako cyklus stretnutí v trvaní 1,5 – 2 hodiny. Stretnutia sa uskutočňujú v pravidelných intervaloch, spravidla 1 – 2 krát týždenne v pevne stanovenom čase. Cieľom skupinového tréningu pamäti je interakcia medzi účastníkmi, zníženie závislosti stimuláciou pamäti a povzbudzovanie ich sebadôvery, aby boli zmysluplne zamestnaní a aby sme u nich cielene udržiavali schopnosť písať a čítať.

Aktivizačný program s prvkami reminiscencie – práca so spomienkami

Tento program využíva spomienky a ich vybavovanie prostredníctvom rôznych podnetov. Reminiscencia vychádza zo skutočnosti, že aj keď v pokročilom štádiu demencie býva postihnutá krátkodobá pamäť, tak dlhodobá pamäť je stále pomerne zachovaná. Prostredníctvom tejto terapie sa snažíme spolu s prijímateľmi sociálnej služby "opäť si zaspomínať" na ich detstvo, mladosť, život pred ich ochorením. Veľmi dôležitá je spolupráca s rodinou, ktorá môže poskytnúť mnoho dôležitých informácií o živote prijímateľa sociálnej služby, ale môže taktiež doniesť predmety či fotografie, ktoré evokujú spomienky a majú pre nich emočný význam.

Zmyslová stimulácia u ľudí s Alzheimerovou chorobou a demenciou v miestnosti Snoezelen

Je preukázané, že zmyslová stimulácia u ľudí s Alzheimerovou chorobou a ďalšími formami demencie znižuje rozrušenie a nepokoj, a tiež zlepšuje spánok, z tohto dôvodu zmyslová stimulácia znamená zlepšenie kvality života pre pacienta rovnako ako aj pre jeho opatrovateľa.

Za zmyslovú stimuláciu môžeme celkom jednoducho považovať čokoľvek, čo stimuluje jeden z našich piatich zmyslov.

Stimulácia zraku: Zrak je náš najdôležitejší zmysel, získavame cez neho najviac informácií a poskytuje nám najširší záber možností stimulácie. Vizuálna stimulácia u pacientov s Alzheimerovou chorobou môže zahŕňať svetlo, farbu, tvar či pohyb, alebo kombináciu týchto prvkov. Jemné svetlá, kaleidoskopy, farebné maľby, prírodopisné filmy, blikajúce vianočné stromčeky, krásny západ slnka: to všetko sú príklady vizuálnej stimulácie. Niektoré zrakové podnety môžu navyše stimulovať pamäť: západ slnka môže pacientovi pripomenúť spomienku na podobný západ slnka v jeho minulosti. Klasická maľba môže pripomenúť návštevu v múzeu alebo semináre umenia zo školy.

Zvuková stimulácia: Naše uši nám poskytujú druhý najsilnejší zdroj zmyslovej stimulácie. Naše oči nám dovoľujú vychutnať si maľby Rembrandta a sochy Michelangela. Naše uši nám dovoľujú zdieľať génia Mozarta a Beethovena či zobúdzať sa pri symfónii vtákov za jarného rána. Pre ľudí s Alzheimerovou chorobou a demenciou je zvuková stimulácia efektívna na zlepšenie nálady, relaxáciu a poznávanie rovnako ako pre hocikoho iného. Upokojujúce účinky hudby sú dobre známe. Prirodzené zvuky sú pravdepodobne na náladu a meditáciu najlepšie. Zvukovú stimuláciu možno použiť rôznymi spôsobmi a s rôznymi efektmi.

Stimulácia chuti: Chuť je v mnohých ohľadoch najpríjemnejší z našich zmyslov; veľa závisí aj od toho, koľko dôrazu človek kladie na jedlo a jedenie. Chuť je veľmi tesne naviazaná na arómu a môže viesť k rozpamätaniu. Obľúbené jedlo alebo chod, ktorý pacient nemal dlhý čas, môže uvoľniť záplavu spomienok.

Čuchová stimulácia: Niektoré z našich najsilnejších spomienok a asociácií spúšťa aróma. Vôňa, ktorú si spájame s udalosťou alebo momentom v minulosti, nás často prenesie do tohto momentu. Môže však urobiť oveľa viac, než len rozhýbať pamäť. Pamäť však povzbudzuje a všetko, čo dokáže obnoviť spomienky by malo byť dennou súčasťou života človeka s demenciou.

Stimulácia hmatu: Všetko čoho sa dá dotknúť a všetko, čo sa môže dotknúť nás, môže byť stimulujúce. Každý pevný objekt má textúru, teplotu, tvar. Hmat zahŕňa tiež rozlišovanie a rozpoznanie teploty, bolesti a pozície tela (propriocepcia).

Psychomotorické cvičenia

Psychomotorické cvičenia sa zameriavajú na stimuláciu, rozvoj a podporu psychomotoriky. Vytvára tzv. bio-psycho-socio-spirituálnu pohodu človeka. Umožňuje formu aktívneho odpočinku, proces regenerácie a rovnomerne rozvíja fyzickú, psychickú a spoločenskú stránku osobnosti. Pri cvičeniach ide o stimuláciu neuromotoriky, zlepšenie spolupráce jednotlivých častí tela a koordinácie pohybov. Pri psychomotorických cvičeniach sa využívajú dostupné pomôcky ako loptičky, igelitové vrecia, noviny, deky a pod.

Motogeragogika

Motogeragogika – psychomotorická aktivizácia seniorov vychádza z dlhodobých zkúseností práce s osobami trpiacimi Alzheimerovou demenciou a všestranne podporuje ich osobný rozvoj prostredníctvom hravých psychomotorických cvičení v kombinácií so stimuláciou vecami každodennej potreby.

V dôsledku tejto intervencie dochádza k výraznému zlepšeniu u seniorov, u ktorých by sme už žiadne zlepšenie, ani fyzické, ani psychické, neočakávali. Motogeragogika zahrňuje zároveň telesné, kognitívne i sociálne aspekty a pomáhá seniorom k tomu, aby se opäť „vracali do života“.

Validácia

Validácia znamená uznanie, potvrdenie. Ide o uznanie hodnoty človeka bez ohľadu na to do akej miery je orientovaný a o potvrdenie emočného prežívania jednotlivca. Je to metóda komunikácie s dezorientovaným starým človekom trpiacim demenciou Pre praktické využívanie v každodennej práci s chorými validácia umožňuje určiť fázu dezorientácie, odhadnúť typ správania dezorientovaných starých ľudí a ponúka jednoduché praktické techniky komunikácie. Prostredníctvom validácie získajú dezorientovaní empatické aktívne počúvanie, neodsudzovanie, ale práve naopak akceptovanie ich hľadiska reality. V tomto rozmere, v ktorom rastie medzi chorým a validujúcim opatrovateľom dôvera, sa odstraňujú pocity strachu a nutnosť ho obmedzovať. V konečnom dôsledku je vedomie postihnutého človeka znovu posilňované ľudskými hodnotami a zlepšujú sa aj jeho telesné a sociálne funkcie.

Aktivizácia formou terapeutických bábik – bábikoterapia.

Aktivizácia formou interaktívnej terapeutickej mačky a psa.

Terapeutické bábiky alebo v origináli "empaty dolls" prebúdzajú ľudské reakcie, stávajú sa médiom, objektom hry a terapie. Zariadenia ARCUS disponuje rôznymi typmi bábik. Tieto bábiky svojimi parametrami do istej miery pripomínajú skutočné deti a tak pozitívne stimulujú zmyslové orgány klienta v pokročilom štádiu demencie. Nielenže pomáhajú seniorom oživiť spomienky na produktívne obdobie života, ale reagujú na nich objímaním, bozkami, prihováraním sa a úsmevom. Prostredníctvom práce s terapeutickými bábikami sa nám darí u seniorov obnoviť komunikáciu, spoluprácu s personálom, znížiť agresívne prejavy, napätie a psychomotorický nepokoj. Terapia bábikmi pomáha osobám s Alzheimerovou chorobou, demenciou uľahčiť každodenné činnosti, komunikáciu, zníženie dôsledkov správania, zlepšujú ich psychický stav.

Interaktívna terapeutická mačka, pes poskytujú široké možnosti využitia pri terapii osôb s rôznymi druhmi znevýhodnenia. Poslúžia ako aktivizačné pomôcky u osôb s demenciou alebo Alzheimerovou chorobou, u ktorých oživujú spomienky a evokujú potrebu starať sa a ochraňovať. Terapeutickú mačku a psíka využivame aj pri terapii osôb s ťažkým a viacnásobným postihnutím; reakcie mačky (pohyb, mňaukanie, pradenie), jako aj psíka (zaštekanie, tlkot jeho srdca, hebký kožuch imituje srsť skutečného šteniatka) sú pre nich cennou odmenou za pohyb či verbalizáciu.

Senior časopis a poštová schránka – zberateľka

O činnostiach a aktivitách, ktoré sa uskutočňujú v zariadení ARCUS sú prijímatelia sociálnej služby informovaní aj prostredníctvom časopisu SENIOR, ktorý pravidelne vychádza raz za štvrťrok. V časopise sú uverejňované články našich prispievateľov ako z radov prijímateľov sociálnych služieb tak aj zamestnancov. Poštová schránka slúži pre všetkých tých prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS, ktorí nemajú odvahu k ústnemu prejavu a vypovedaniu svojej nespokojnosti či spokojnosti s nejakou z poskytovaných sociálnych služieb v zariadení. Slúži ako zberateľka všetkých, či už kladných alebo záporných odkazov a pripomienok, či návrhov adresovaných zo strany prijímateľov sociálnej služby v zariadení ARCUS k jednotlivým úsekom zariadenia. Do poštovej schránky môžu byť vhadzované odkazy, pripomienky a návrhy, ktoré budú prijímateľom sociálnej služby podpísané, alebo prijímateľ ostane v anonymite. V prípade podpísaných odkazov, pripomienok, sťažností sa na dotazy zo strany prijímateľa sociálnej služby odpovie.

Liečebná rehabilitácia

Zariadenie ARCUS poskytuje komplexnú rehabilitáciu, ktorá je kľúčová pre zlepšenie fyzickej a psychickej pohody prijímateľov SS. Kvalifikovaní rehabilitační pracovníci vedú individuálne cvičenia pri lôžkach a skupinové cvičenia v plne vybavenej miestnosti telocvične. Telocvičňa je vybavená modernými pomôckami ako rebriny, stacionárne bicykle a bradlový chodník. Okrem klasickej liečebnej telesnej výchovy sa využíva aj muzikoterapia, ktorá má pozitívny vplyv na náladu a motiváciu prijímateľov. Skupinové cvičenia v telocvični sú dôležité aj pre prevenciu sociálnej izolácie, pretože podporujú interakciu a pocit spolupatričnosti medzi prijímateľmi SS. Individuálny prístup v rehabilitácii zohľadňuje špecifické potreby každého prijímateľa, čím sa zabezpečuje maximálna efektivita cvičenia. Fyzioterapia pomáha pri zlepšovaní mobility, znižovaní bolesti a zlepšovaní celkovej kvality života prijímateľov SS.

Individuálne plánovanie v zariadení

Zariadenie plánuje poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, vedie písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby, ktoré následne vyhodnocuje za účasti prijímateľa sociálnej služby. Pred prijatím prijímateľa sociálnej služby do zariadenia dochádza k zberu základných údajov o klientovi. Pri prijatí prijímateľa sociálnych služieb do zariadenia je vyhotovená anamnéza jeho osobných údajov. Ak ide o prijímateľa sociálnej služby s ťažkým zdravotným postihnutím údaje o ňom poskytujú najbližší príbuzní. Počas prvých dní v zariadení sa prijímateľovi sociálnych služieb venuje zvýšená pozornosť z dôvodu adaptácie a je mu pridelený sociálny pracovník, ktorý mu bude nápomocný a pomôže mu aktivizovať vnútorný potenciál, sformulovať osobné ciele a zapojí ho do aktivít v zariadení. Prijímateľ sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka zosumarizuje svoje očakávania, osobné ciele a túžby a následne je vyhotovený individuálny rozvojový plán osobnosti. Tento písomný záznam sa skladá z anamnézy, sociálneho rozvojového plánu, ošetrovateľského a terapeutického plánu. Individuálne plány osobnosti sa polročne písomne vyhodnotia a závery sa následne prehodnocujú s prijímateľom sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka.

Úschova cenných vecí

Zariadenie ARCUS má vytvorené podmienky na úschovu cenných vecí prijímateľov sociálnej služby v osobitnom bezpečnom priestore. Zariadenie prevezme do úschovy cenné veci od prijímateľa sociálnej služby, ktorý o ich prevzatie požiada pri nástupe alebo počas pobytu v zariadení. Pri prevzatí cenných vecí uzatvorí poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom zmluvu o úschove cenných vecí, ktorú zaeviduje do registra zmlúv o úschove cenných vecí, v súlade s internou smernicou o úschove cenných vecí. V prípade úmrtia prijímateľa sociálnej služby sú veci predmetom dedičského konania.

KULTÚRNO – ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ V ROKU 2024

Kultúrno – záujmová činnosť je súčasťou vnútorného života a jednou z foriem trávenia voľného času. Celoročné plány kultúrno – spoločenskej a záujmovej činnosti sú prispôsobené individuálnym potrebám, požiadavkám a záujmom našich prijímateľov sociálnych služieb. Organizovaním aktivít rôzneho žánru sa snažíme o zníženie alebo odstránenie citovej deprivácie a uspokojenie vyšších potrieb, ktoré pozitívne ovplyvňujú celkové prežívanie a správanie človeka.

Všetky naplánované kultúrno – spoločenské podujatia a akcie sa počas r. 2024 podarilo uskutočniť. Mesiac február začal návštevou zdravotných klaunov ktorí vniesli radosť, úsmevy a potešenie hlavne imobilným prijímateľom SS, ktorých navštívili na ich izbových jednotkách Február pokračoval Beuty dňom, ktorý nadväzoval na Fašiangovú zábavu, kde si seniori pripomenuli zvyky a tradície fašiangov a bolo to pre nich príjemné spestrenie dňa. V mesiaci marec sa uskutočnilo posedenie s kultúrnym programom pri príležitosti Medzinárodného dňa žien. V rámci Týždňa mozgu sme pripravili zaujímavé aktivity na precvičenie pamäti. Cvičenia boli zamerané na tréning pamäti, kvízy zamerané na koncentráciu a pozornosť. Taktiež sa v rámci Týždňa mozgu uskutočnila podporná skupina s odbornou prednáškou pre príbuzných, opatrovateľov starajúcich sa o ľudí s demenciou. V apríli v rámci svetového dňa Parkinsonovej choroby si študenti LF odbor ošetrovateľstvo pripravili pre našich seniorov prednášku na tému „Parkinson“. Seniorov zariadenia sa zúčastnili v Kultúrparku súťaže „Turnaj v šípkach“, ktorého sa zúčastnili aj seniori mestských častí, klubov seniorov z ZSS. Taktiež sa zúčastnili „Kreatívneho dňa“ v Rožňave, kde usporiadateľom bolo zariadenie Subsidium Rožňava. S príchodom teplých slnečných dní sme sa pustili do práce v záhrade zariadenia, aby sme spríjemnili prostredie nie len pre našich prijímateľov, ale aj pre návštevníkov, pre ktorých je záhrada priestor na oddych a relax. V máji sa konal IV. ročník súťaže Opatrovateľov, na ktorom sme mali svojich zástupcov – zamestnancov zariadenia prijímatelia sociálnych služieb.

V mesiaci jún v záhrade zariadenia sa uskutočnili Športové hry prijímateľov SS, seniori sa zúčastnili návštevy Botanickej záhrady, realizoval sa jednodňový výlet. V Nižnej Myšli navštívili Rozárium u Bohušov s prehliadkou okolia. Koncom júna v záhrade zariadenia bola malá slávnosť, kde študenti ŠUP v Košiciach, odbor scénická dekoračná tvorba a reprodukčná maľba v rámci polročnej spolupráce odovzdali vybraným seniorom svoje práce – portréty, ktoré vytvorili na základe fotografií alebo len popisu seniora.

V rámci letného posedenia v spolupráci so Samosprávnym výborom obyvateľov zariadenia ARCUS sme v júni zrealizovali záhradnú Guláš párty, kde sme varili guláš

v záhrade nášho zariadenia so seniormi, rodinnými príslušníkmi. Nechýbal kultúrny program a aktivity pre najmenších. V júli naši vybraní prijímatelia SS reprezentovali zariadenie na športovej akcii „Turnaj v Petangu“, ktoré realizovalo zariadenie Domko – DSS v Košiciach. Začiatkom septembra sa spolu so zamestnancami zariadenia zúčastnili súťaže varenia gulášu - „Lumeňácky kotlík 2024“ v zariadení Lumen – ŠZ a, ZpS a DSS Trebišov, ktoré bolo organizátorom akcie. V tom istom mesiaci sa realizoval Turnaj v Bingu, zúčastnili sa športovej akcie – „Šport bez bariér“, usporiadanou mestom Košice a Radou seniorov mesta KE, ktorej sa každoročne zúčastňujú. V októbri sa naše seniorky spolu s inštruktorkami sociálnej rehabilitácie zúčastnili zábavno - vedomostnej aktivity „Čo ja viem“, ktorú pripravilo zariadenia DSS Ondava v Rakovci nad Ondavou. V rámci októbra – Mesiaca úcty k starším, sme realizovali posedenie s bohatým kultúrnym programom. V tom istom mesiaci sa naši seniori – speváci zúčastnili 8. ročníku speváckej súťaže „Zlatý Slávik“, ktorú organizovalo zariadenie Via Lux Barca. so živou hudbou.

V novembri nechýbala ani Katarínska zábava spojená s Beauty dňom v zariadení a taktiež sme sa zapojili do projektu „Napíš list – poteš srdce“, ktoré organizuje každoročne knižnica pre mládež mesta Košice.

V zariadení si každoročne oživujeme vianočné a predvianočné tradície, medzi ktoré patrí aj sviatok sv. Mikuláša, ktorý je neodmysliteľnou súčasťou adventného obdobia. Strávili sme spolu príjemné, uvoľnené chvíle v spoločnosti Mikuláša a jeho pomocníkov - anjela a čerta, chodbou sa ozývala nie len vianočná hudba, ale aj smiech a dobrá nálada.

Aj v tomto roku sa naše zariadenie zapojilo do projektu „*Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“*. Cieľom projektu bolo obdarovať obyvateľov v zariadeniach sociálnych služieb vianočnými darčekmi, ktoré zabezpečili ľudia z celého Slovenska. Vianočné obdobie má byť obdobím vzájomnej spolupatričnosti a rodinnej pohody. Avšak nie každému človeku je určené miesto pri spoločnom rodinnom stole. Aj v zariadení ARCUS máme seniorov, ktorí nemajú žiadnych blízkych príbuzných, alebo žijú v zahraničí a nemôžu byť so svojimi blízkymi. *Projekt Vianočný zázrak* od roku 2017 prepája vianočné priania osamelých seniorov v zariadeniach sociálnych služieb a ľudí, ktorí majú záujem im tieto priania splniť a vrátiť do ich životov kúsok Vianoc. V tomto roku Vianočný zázrak pre našich seniorov zatrešila firma Colonnade, ktorá seniorov splnila všetky ich vianočné želania. Ak niekomu pomôžeme, ten pocit v našom vnútri je na nezaplatenie.

V predvianočnom období každoročne pripravujeme pre našich seniorov a ich rodinných príslušníkov *Vianočné trhy v Arcuse*, so všelijakými dobrotami, kapustnicou, vianočným punčom, medovníčkami, kultúrnym programom. Záver roka sme ukončili vianočnými prekvapeniami – vánočnými darčekmi, ktoré si pre našich seniorov pripravilo viacero inštitúcií a organizácii a vianočné obdobie sme ukončili „Vianočným koncertom Komorného sláčikového orchestra Musica IUVENALIS“.

Samotné zariadenie ARCUS a OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS, ktoré úzko spolupracuje so zariadením, sa v roku 2024 uchádzalo o nasledovný projekt:

- *Nadácia SPP – grantový program OPORA 2024* – Cieľom projektu bolo podporiť prijímateľku SS v ZpS viesť deinštitucionalizovaný život, napriek tomu že je umiestnená v ZSS. Žiadaný finančný príspevok bol na podporu mobility, športových aktivít (zakúpenie pomôcok na športovanie, úbor, predplatné na vstupy na cvičenia) - projekt podporený.

- *Výzva DS/2024 KSK o poskytnutie dotácie* – projekt FIT park – cieľom projektu bolo vytvorit zónu pre seniorov a vozičkárov doplnením exteriérového fitness stroja do FIT Parku v areály zariadenia. – projekt nepodporený.

- *Nadácia EPH* – grantová výzva Oporný bod do života 2024 – v rámci grantovej výzvy bola nadväznosť na už existujúcu službu – požičovňu kognitívnych pomôcok KOGNISENCE. Cieľom projektu Knižnica a pomôcky KOGNISENSE bolo rozšírenie ponuky kognitívnych pomôcok a obohatiť požičovňu o knižnicu a publikáne. – projekt nepodporený

6. PERSONÁLNE ZLOŽENIE A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V zariadení pracovalo v roku 2024 165 zamestnancov podľa nižšie uvedenej organizačnej štruktúry:

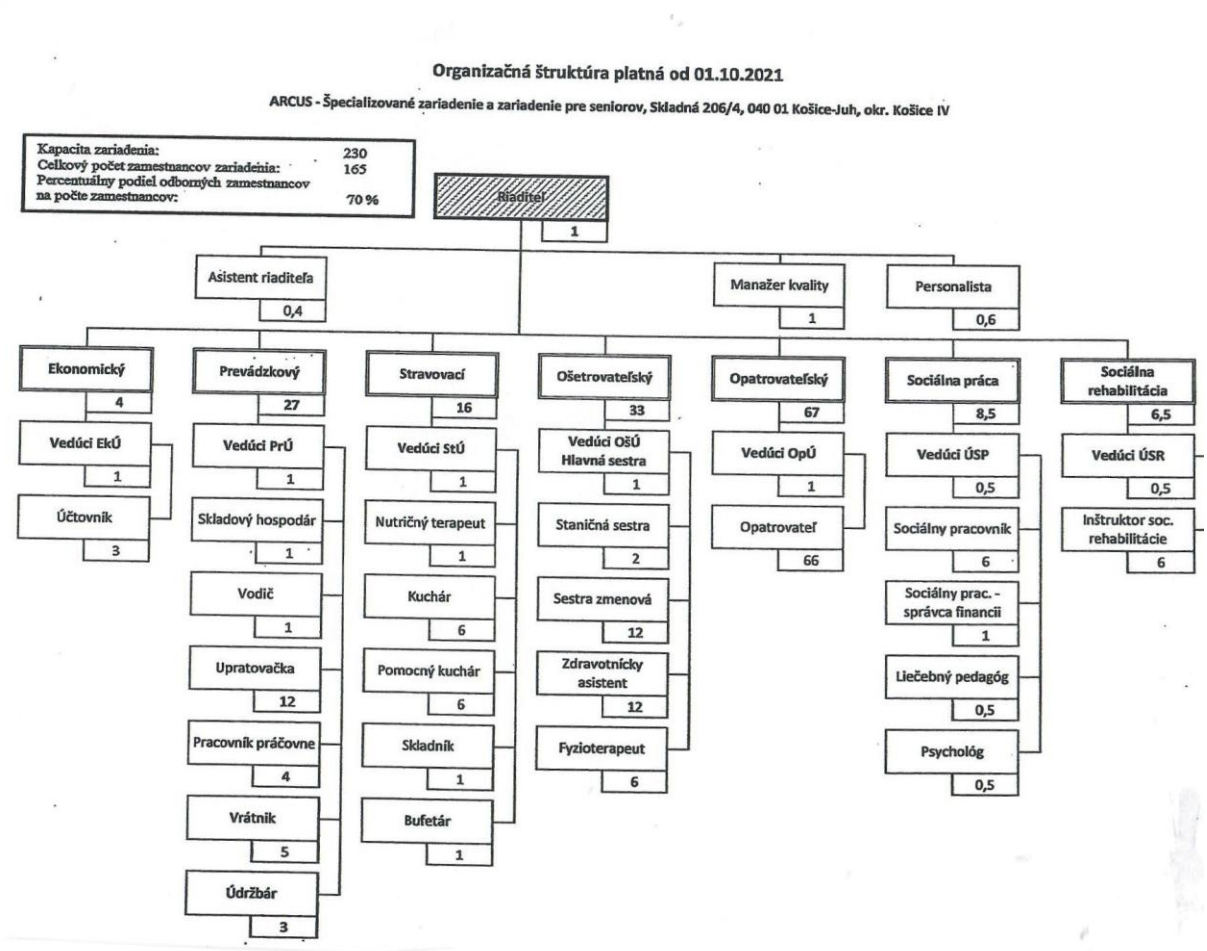

V zariadení ARCUS sa v roku 2024 nemenila organizačná štruktúra. Počet zamestnancov ostal nezmenený.

Systém odmeňovania zamestnancov ARCUS je v súlade so Zákonom č.553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle nariadenia vlády SR č.341/2004 Z. z. a taktiež v zmysle ustanovení § 13 a § 118 Zákonníka práce.

Zamestnávateľ sa stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov, ako aj o jej zvyšovanie. Zamestnávateľ uplatňuje tieto formy vzdelávania v závislosti od kvality, respektíve úrovne získavaných poznatkov, vedomostí alebo schopností :

- zaškolenie alebo zaučenie zamestnanca, ktorý vstupuje do pracovného procesu bez akejkoľvek kvalifikácie,
- zvýšenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už dosiahol istý stupeň kvalifikácie,
- prehĺbenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už tiež dosiahol istý stupeň kvalifikácie.

Aj samotný zamestnanec je povinný sústavne si prehlbovať kvalifikáciu na výkon práce dohodnutej v pracovnej zmluve. Prehlbovanie kvalifikácie je aj jej udržiavanie a obnovovanie, ktoré má prebiehať formou školení, kurzov, seminárov ale aj samoštúdiom odborných kníh a časopisov a pod.. V zmysle vyššie uvedeného zamestnávateľ ARCUS umožnil svojim zamestnancom maximálne ako bolo možné účasť na seminároch a školeniach. Zo školení a seminárov uvádzame aspoň niektoré:

Vzdelávanie zamestnancov v rôznych oblastiach potrebných pre výkon práce

forma	***názov***
školiaca akcia	Protivírusové účinky liečivých húb
školiaca akcia	Komunikácia v mojej profesii-základné ľudské práva
školiaca akcia	Opatrovateľka a klient a Alzheimerovou chorobou
školiaca akcia	Supervízia
školiaca akcia	Prírodné riešenie anémie z nedostatku železa
školiaca akcia	Harmonizácia vzťahov v tíme
školiaca akcia	Dôstojnosť a digitalizácia v sociálnych službách
školiaca akcia	Alzheimer Slovensko 2024
školiaca akcia	Vedenie zdravotnej dukumentácie zákon 576/2004
konferencia	Deň fyzioterapeutov – medzinárodná konferencia
seminár	Celoslovenský seminár pre pracovníkov soc.služieb
konferencia	Zdravotnícke minimum pre manažérov zariadení sociálnych služieb
konferencia	Alzheimer Fórum 2024
rôzne odborné školenia	v oblasti účtovníctva, rozpočtovníctva, práce a miezd a verejného obstarávania

Politika manažérstva ľudských zdrojov je zadefinovaná v základných dokumentoch organizácie v organizačnom a pracovnom poriadku, ktoré sú umiestnené na prístupných miestach v organizácii (za sprístupnenie sú zodpovední vedúci zamestnanci) - sú dostupné všetkým zamestnancom na príslušných úsekoch. Zmeny vyplývajúce zo stratégie a plánovania organizácie sú konzultované s odborovou organizáciou (napr. zmeny organizačnej štruktúry) a sú riešené dodatkami k uvedeným poriadkom, s ktorými vedúci úsekov oboznamujú svojich podriadených. Sociálna politika zamestnancov je riadená smernicou pre tvorbu a čerpanie sociálneho fondu. Organizácia prostredníctvom rozpočtu na čerpanie SF v príslušnom roku vypláca zamestnacom príspevok na stravovanie, príspevok na regeneráciu prac.sily, príspevok pri životných jubileách, príspevok na branno-športové hry, príspevok pri odchode do dôchodku, príspevok pri narodení dieťaťa,pri úmrtí člena rodiny, príspevok na vianočný večierok, na relaxačný spoločný pobyt zamestnancov, príspevok na DDS a pod. Na sociálnej politike sa spolupodieľa aj odborová organizácia, s ktorou zamestnávateľ udržiava korektný vzťah.

7. FINANCOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS na Skladnej č. 4 v Košiciach je zariadením, ktoré poskytuje sociálnu službu s celoročným pobytom. Je v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. ARCUS je rozpočtovou organizáciou, ktorá je napojená na rozpočet vyššie spomínaného zriaďovateľa. V súlade s § 12 ods.1 NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s uznesením č.173/2023 Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja nám bol dňa 13.12.2023 schválený rozpočet bežných výdavkov na rok 2024. Jeho tvorba, úprava a čerpanie bola v priebehu roka 2024 nasledovná:

Tab.č.1

Program	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Suma v €
070100	1012	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	2 180 063,00
070100	1012	610-Mzdy,platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	1 624 332,00
070100	1020	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	890 468,00
070100	1020	610-Mzdy,platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	663 460,00
	1012	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	650 000,00
070100	1012	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	650 000,00
	1020	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	325 000,00
070100	1020	600-Bežné výdavky	72G -Vlastné príjmy KSK	325 000,00

Rozpočet bol následne v priebehu roka 2024 upravovaný nasledujúcimi rozpočtovými opatreniami takto:
- rozpočtové opatrenie č .B1 – 04636/2024/ OF - 17581 zo dňa 10.05.2024
- rozpočtové opatrenie č. B2 – 04636/2024/ OF - 20731 zo dňa 03.06.2024
- rozpočtové opatrenie č. B3 – 08867/2024/ OF - 32966 zo dňa 08.07.2024
- rozpočtové opatrenie č. K1 - 08867/2024/ OF - 35995 zo dňa 18.07.2024
- rozpočtové opatrenie č. B4 - 08867/2024/ OF - 39442 zo dňa 12.08.2024
- rozpočtové opatrenie č. K2 - 08867/2024/ OF - 55363 zo dňa 21.11.2024
- rozpočtové opatrenie č. B5 - 08564/2024/ OF - 59608 zo dňa 16.12.2024
- rozpočtové opatrenie č. B6 - 08564/2024/ OF - 60690 zo dňa 19.12.2024

Na základe vyššie uvedených rozpočtových opatrení bol rozpočet na rok 2024 upravený nasledovne:

Tab.č.2 úprava rozpočtu k 31.12.2024

Program	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Suma v €
0701000	1012	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	2 197 292,00
0701000	1012	600-Bežné výdavky	41-008-z daňových príjmov	6 000,00
0701000	1012	610-Mzdy, platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	1 578 332,00

0070100	1020	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	905 264,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	41-008-z daňových príjmov	4 000,00
0070100	1020	610-Mzdy, platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	634 894,00
	1012	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	1 097 000,00
0070100	1012	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	1 097 000,00
	1020	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	362 700,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	362 700,00
0070100	1012	610- Mzdy, platy a OOV	72G- Vlastné príjmy KSK	292 700,00
0070100	1012	700-Kapitálové výdavky	41-001-z daňových príjmov	11 026,00
0070100	1012	700-Kapitálové výdavky	41-008-z daňových príjmov	3 540,00
0070100	1012	700-Kapitálové výdavky	111- 006-ŠR	7 000,00

6. 2 Prehľad plnenia peňažných príjmov a výdavkov

Tab.č.3 Príjmová časť

Text	Zdroj	Funkč.klas.	RO schválený	RO upravený	Plnenie RO
príjmy s prenájmu	72G	1012	3 560,00	3 560,00	5 267,42
príjmy za stravu	72G	1012	1 260,00	1 260,00	1 614,00
príjmy od klientov	72G	1012	610 000,00	610 000,00	831 435,21
príjmy zo VŠZP za ošetrovateľské úkony	72G	1012	0,00	322 000,00	377 103,90
príjmy z Unionu	72G	1012	0,00	20 000,00	28 878,70
príjmy z Dôvery	72G	1012	0,00	105 000,00	126 063,80
príjmy z dobropisov	72G	1012	0	0	3 452,70
príjmy z použ.zdr.pomôcok	72G	1012	0	0	2 488,91
tržba bufet	72G	1012	25 680,00	25 680,00	14 097,75
príjmy za stravu	72G	1012	*9 500,00*	*9 500,00*	
Spolu za :	*72G*	*1012*	*650 000,00*	*1 097 000,00*	*1 364 412,39*
príjmy s prenájmu	72G	1020	3 210,00	3 210,00	161,40
príjmy za stravu	72G	1020	6 720,00	6 720,00	465,07
príjmy od klientov	72G	1020	315 070,00	315 070,00	322 653,18
príjmy z úrokov	72G	1020	0,00	0,00	935,70

Spolu za:	*72G*	*1020*	*325 000,00*	*325 000,00*	*324 215,35*
SPOLU			**975 000,00**	**1 422 000,00**	**1 688 627,74**

Tab.č.4 Výdavková časť

Text	**Zdroj**	**Funkč.klas.**	**RO schválený**	**RO upravený**	**Čerpanie RO**
B e ž n é a k a p i t á l o v é v ý d a v k y					
mzdy-tarifný plat	41	1012	1 131 000,00	1 115 052,46	1 077 775,65
osobný príplatok	41	1012	153 700,00	123 555,36	123 555,36
ostatné zákonné príplatky	41	1012	303 800,00	274 251,18	274 251,18
odmeny	41	1012	35 832,00	65 473,00	65 473,00
odvody do zdr.poisťovní	41	1012	124 418,00	116 872,55	116 872,55
odvody do soc.poisťovne	41	1012	405 323,00	375 208,14	375 208,14
príspevok na DDS	41	1012	25 990,00	25 708,40	25 708,40
príspevok na stravné	41	1012	0,00	11 610,87	11 610,87
nemocenské dávky	41	1012	0,00	29 369,12	29 369,12
tepelná energia	41	1012	0,00	12 264,11	12 264,11
odchodné	41	1012	0,00	5 685,00	5 685,00
náhrady – rekreácie	41	1012	0,00	8 599,25	8 599,25
interiérové vybavenie	41	1012	0,00	20 218,00	20 218,00
monitorovací systém	41	1012	0,00	10 928,94	10 928,94
štandardná oprava budov	41	1012	0,00	8 470,15	8 470,15
prev.stroje, prístr.-kapitálové	41	1012	0,00	14 566,00	13 493,59
Spolu za 41-1012			*2 180 063,00*	*2 217 858,00*	*2 179 483,31*
mzdy-tarifný plat	41	1020	495 000,00	439 146,38	439 146,38
osobný príplatok	41	1020	38 400,00	34 050,92	34 050,92
ostatné zákonné príplatky	41	1020	116 590,00	126 969,20	126 969,20
odmeny	41	1020	13 470,00	63 293,50	63 293,50
odvody do zdr.poisťovní	41	1020	50 906,00	50 609,49	50 609,49
odvody do soc.poisťovne	41	1020	165 502,00	163 150,32	163 150,32
nemocenké dávky	41	1020	0,00	10 846,58	10 846,58
odchodné	41	1020	0,00	10 887,00	10 887,00
príspevok na DDS	41	1020	10 600,00	6 300,61	6 300,61

štandardná oprava budov	41	1020	0,00	4 000,00	4 000,00
Spolu za 41-1020			*890 468,00*	*909 264,00*	*909 264,00*
Spolu za 41			**3 070 531,00**	**3 127 122**	**3 088 747,31**
Dotácie MPSVaR			0,00		
interiérové vybavenie-kapitálové	111	1012	0,00	7 000,00	6 318,41
Spolu za 111-1012			0,00	7 000,00	6 318,41
odmeny	72G	1012	0,00	292 700,00	292 700,00
odvody do poisťovní	72G	1012	60 703,00	150 526,49	150 526,49
cestovné	72G	1012	4 000,00	3 979,10	3 979,10
energie a telekomunikácie	72G	1012	210 200,00	159 866,69	159 866,69
tovary	72G	1012	276 947,00	382 125,64	382 125,64
palivá,mazivá na dopravu	72G	1012	3 100,00	4 026,75	4 026,75
štandardná údržba	72G	1012	19 500,00	16 200,12	16 200,12
služby	72G	1012	75 550,00	87 575,21	87 575,21
Spolu za 72G-1012	72G		*650 000,00*	*1 097 000,00*	*1 097 000,00*
poistenie do poisťovní	72G	1020	24 775,00	35 450,42	35 450,42
energie a telekomunikácie	72G	1020	97 600,00	88 504,77	88 504,77
tovary	72G	1020	144 875,00	148 050,94	148 050,94
palivá,mazivá na dopravu	72G	1020	750,00	1 143,20	1 143,20
štandardná údržba	72G	1020	18 350,00	10 690,07	10 690,07
služby	72G	1020	38 650,00	41 160,60	41 160,60
Spolu za 72G-1020	72G		*325 000,00*	*325 000,00*	*325 000,00*
Spolu za 72G	72G		**975 000,00**	**1 422 000,00**	**1 422 000,00**

V zmysle schváleného a následne upraveného rozpočtu bola zabezpečovaná celková prevádzka zariadenia ARCUS za rok 2024. Financie boli použité na vyplatenie miezd a odvodov z miezd. V čerpaní rozpočtu za rok 2024 sa prejavili nákupy nevyhnutných materiálových potrieb medzi ktorými najväčšiu položku tvoria potraviny, čistiace a dezinfekčné prostriedky, ochranné pracovné prostriedky, posteľná bielizeň, materiál na údržbu budovy a pod. Medzi významnú položku v oblasti rozpočtu za rok 2024 patrí spotreba energie, údržba budovy, prevádzkovanie a údržba vozového parku- zariadenie má v správe tri motorové vozidlá, ktoré slúžia na prevoz klientov na lekárske vyšetrenia, na dopravu rôzneho materiálu a tovaru do bufetu, ktorý máme vo vlastnej réžii, ako aj na vybavovanie personálnych záležitostí v styku so zdravotnými poisťovňami, sociálnou poisťovňou a daňovým úradom. Nezanedbateľná položka je aj financovanie rôznych služieb, medzi ktorými spomeniem najmä poplatky za odvoz

komunálneho odpadu, platba za dane z nehnuteľného majetku, rôzne školenia zamestnancov, externé služby technika BOZP a PO, služby za údržbu výpočtovej techniky, právne poradenstvo a rôzne iné.
Naše zariadenie má uzatvorenú zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, s poisťovňou Dôvera a Union o poskytovaní a úhrade ošetrovateľských úkonov. V zmysle toho, nám náš zriaďovateľ navýšil rozpočet o sumu 447 000,- v príjmovej aj výdavkovej časti. Uvedené financie boli použité na vyplatenie odmien a príslušných odvodov do poisťovní pre zamestnancov zdravotného úseku a na nákup interiérového vybavenia pre klientov ako napr. elektronicky ovládateľné postele, prístroj na meranie CRP, centrálny monitorovací systém pre kllientov a Alheimerovou chorobou apod.

V rámci kapitálových výdavkov sme v roku 2024 zakúpili práčku do práčovne.
Aj v roku 2024 sme sa uchádzali o dotácie v pôsobnosti MPSVaR na podporu rozvoja sociálnych služieb v zmysle zákona č. 544/2010 Z.z.. Dotácia nám bola schválená na nákup 1 ks výškovonastaviteľnej vane do spoločnej kúpelne.
Čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu pre zariadenie ARCUS v roku 2024 bolo zabezpečované s uplatňovaním efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti s využitím disponibilných finančných zdrojov.

6.3 Vecné a finančné vymedzenie majetku

Majetok, ktorý má organizácia ARCUS k dispozícii pre vykonávanie svojej činností bol zverený zariadeniu do spravovania na základe zmlúv o zverení hnuteľného a nehnuteľného majetku č. SN-22/2002 a SH-28/2002.

O aktuálnom pohybe a stave dlhodobého hmotného investičného majetku zobrazuje nižšie uvedená Súvaha. Stav drobného hmotného majetku je evidovaný na podsúvahových účtoch. Na podsúvahových účtoch sa vedie aj evidencia vecí daných do úschovy t. j. stav vkladných knižiek prijímateľov sociálnej služby.

Tab .č.5 Podsúvahové účty

názov účtu	Účet	stav účtu v € k 31.12.2023
Drobný hmotný majetok	771	1 154 022,36
Hodnoty prijaté do úschovy	794	49 486,02

Tab.č.6 Súvaha k 31.12.2024

Aktíva celkom	4 297 715,55
Neobežný majetok spolu	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	3 772 209,05
Pozemky	6 241,78
Stavby	3 684 144,31
Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí	81 822,96
Obežný majetok spolu	525 506,50
Zásoby	92 771,28

- materiál	91 306,68
- tovar	1 464,60
Krátkodobé pohľadávky	81 059,02
- pohľadávky z nedaňových príjmov	77 745,82
- iné pohľadávky	3 313,20
Finančné účty	351 676,2050
- ceniny	0,00
- bankové účty	0,00
- časové rozlíšenie	0,00
Pasíva celkom	4 297 715,55
Vlastné imanie a záväzky	8 416,26
Výsledok hospodárenia	8 416,26
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	-1 444,02
Výsledok hospodárenie za účtovné obdobie	9 860,28
Rezervy	0,00
- krátkodobé rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	3 799 433,10
Zúčtovanie odvodov príjmov	77 914,02
Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	3 721 519,08
Dlhodobé záväzky	3 255,59
- záväzky zo sociálneho fondu	3 255,59
Krátkodobé záväzky	429 835,64
- dodávatelia	88 431,56
- iné záväzky	1 696,84
- zamestnanci	226 691,34
- zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	86 243,56
- ostatné dane	26772,34

Ekonomicky oprávnené výdavky v roku 2024 predstavujú:

EON 2024 ŠZ ambulantná	986,23	Eur/ PSS/ mesiac
EON 2024 ŠZ pobytová	1 644,54	Eur/ PSS/ mesiac
EON 2024 ZPS pobytová	1 307,01	Eur/ PSS/ mesiac

8. PREVÁDZKOVÝ ÚSEK

8.1. Údržba

Úlohou prevádzkového úseku je zabezpečiť nevyhnutné a plánované opravy a údržbu strojov, technických zariadení a budovy. K tomu úseku patrí aj doprava, práčovňa, vrátnica a upratovanie. Podľa potreby a požiadaviek na jednotlivých oddeleniach, aj na ostatných prevádzkach boli prevedené opravárenské práce či už stavebného charakteru (oprava opadaných obkladov, uvoľnenej dlažby, maľovanie) vodoinštalačné a elektroinštalačné práce pracovníkmi údržby.
Dodávateľským spôsobom boli realizované práce:
- odborné prehliadky a revízie elektrickej inštalácie
- odborná prehliadka požiarnych hydrantov a hasiacich prístrojov
- odborné prehliadky výťahov
- deratizácia zariadenia
- servis klimatizačných jednotiek
- hygienické nátery a maľby na izbách klientov a spoločenských priestorov (spoločné kúpelne, spoločenské miestnosti)
- práce v záhrade (kosenie, strihanie živých plotov).

Hygienické nátery a maľby na izbách klientov boli prevedené aj svojpomocne vlastnou údržbou. Pracovníci údržby sa aj naďalej podieľajú na úprave okolia, ošetrovanie stromov, úpravou okrasných kríkov a kosenie trávnatých plôch.
Organizovanými brigádami pri úprave okolia spríjemňujeme pobyt našich klientov.

8.2. Autodoprava

Náš vozový park tvoria motorové vozidlá:
- Peugeot 407 KE 764 FG
- Peugeot Expert KE 869 HF
- Citroen Berlingo KE 725 GX

Týmito motorovými vozidlami boli naši prijímatelia sociálnej služby hlavne v letnom období, keď to dovolila epidemiologická situácia dopravovaní do širokého okolia Košíc, čím sa im spestril pobyt v našom zariadení. Okrem toho prijímateľom sociálnej služby boli poskytnuté motorové vozidlá na dopravu do zdravotníckych zariadení, nákupných centier počas celého roka, kde si môžu nakúpiť potrebné veci. Tieto výjazdy, ako aj využitie motorových vozidiel na vybavovanie úradných záležitostí sú kumulované z dôvodu hospodárneho využitia a úspory PHM.
Opravu služobných motorových vozidiel zabezpečujú poverení pracovníci v súlade s technickými podmienkami prevádzky, odporučením výrobcu a servisu.
Podmienky zabezpečenia autodopravy v zariadení ARCUS – ŠZ a ZpS určuje smernica o autodoprave.

8.3. Práčovňa

Je stanovený harmonogram prania bielizne a preberania čistej bielizne.
Posteľná bielizeň je uskladňovaná v centrálnom sklade a odtiaľ denne vydávaná podľa potreby na jednotlivé oddelenia.

8.4. Vrátnica

Vrátnici pracujú v nepretržitej prevádzke. Ich pracovná činnosť vyplýva z dodržiavania vnútorných smerníc, koordinácie a usmerňovania návštev, obsluhy telefónnej ústredne.

8.5. Hygiena priestorov

Upratovačky sa starajú o poriadok a hygienu v izbových jednotkách ako aj v ďalších spoločných priestoroch. Pre skvalitnenie týchto služieb bol zakúpený podlahový umývací automat.
Spôsob a frekvenciu bežného upratovania, postup pri dezinfekcii, skladovanie čistiacich prostriedkov a používanie pracovných pomôcok určuje prevádzkový poriadok zariadenia a smernica plošnej dezinfekcie.

9. STRAVOVACÍ ÚSEK

Stravovací úsek poskytuje celodennú strava a to: racionálnu, šetriacu, diabetickú, bezlepkovú a bezlaktózovú. V roku 2024 bolo pre prijímateľov sociálnych služieb v rámci celodenného stravovania pripravených 40 616 racionálnych porcií, 15 135 šetriacich porcií, 14 623 diabetických porcií a 338 bezlepkových porcií. Zamestnanci stravovacej prevádzky pripravujú okrem celodennej stravy pre prijímateľov sociálnej služby aj stravu zamestnancom a cudzím stravníkom. Pre zamestnancov bolo pripravených 18 599 obedov. Počty porcií jednotlivých diét sa počas roka menia v závislosti od zdravotného stavu prijímateľov sociálnych služieb.

10. STRATEGICKÉ CIELE ZARIADENIA ARCUS

Hlavným cieľom zariadenia ARCUS je poskytovanie kvalitnej sociálnej služby orientovanej na individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby a dodržiavanie holistického prístupu, humanizácia prostredia, s dôrazom na dodržiavanie ľudských práv a slobôd a pocitu bezpečia a istoty.

Hlavný cieľ bude realizovaný jednotlivými čiastkovými cieľmi:
1. Zabezpečiť právo na ochranu dôstojnosti PSS, kvalitné podmienky na bývanie a zaistenie bezpečného pohybu prijímateľov.

- debarierizácia kúpeľní a izieb PSS
- postupná výmena mobiliáru v interiéri (nábytok na izbových jednotkách)
- rozšírenie fitnes zóny v záhrade zariadenia pre jej využívanie prijímateľmi SS

2. Zabezpečovanie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnych služieb, dodržiavaním holistického prístupu prostredníctvom princípu multidisciplinarity – realizujú sa pravidelne stretnutia multidisciplinárnych tímov, v cieli naďalej pokračujeme.

3. Zvyšovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov zariadenia Arcus v súlade s plánom rozvoja ďalšieho vzdelávania a tým zvyšovaniu kvality poskytovanej SS v zariadení – *cieľ splnený podľa plánu vzdelávania na r. 2024.*

v Košiciach: 31.5.2025

JUDr. Vojtech Hintoš
poverený riadením

Spracovali: Mgr. Iveta Kurčáková
Mgr. Ľubica Petríková
Bc. Jaroslav Juhás